

AP 8th Class SA1 Social Studies Practice Paper 2026-27

20 ప్రశ్నలు | 35 మార్కులు | సమయం 1 గంట 15 నిమిషాలు | జవాబులు చివర్లో
apboardsolutionsclass10.com

Section A — $15 \times 1 = 15$ మార్కులు

1. In economics, the factor of production called 'land' includes
(A) only the plot on which a factory stands (B) natural resources like soil, water, forests, sunlight and minerals (C) machines and tools (D) money borrowed from a bank [1 మార్కు]
2. 'Human capital' refers to
(A) the number of workers in a factory (B) only the physical effort of workers (C) the skills, knowledge, abilities and expertise that make labour efficient (D) money invested by workers [1 మార్కు]
3. The Japanese concept of kaizen, applied since the mid-1940s, means
(A) lifelong employment (B) continuous improvement (C) strict punctuality (D) mass production [1 మార్కు]
4. Which of the following is capital-intensive production?
(A) Handicrafts (B) Construction (C) Agriculture (D) Semiconductor chips [1 మార్కు]
5. India was the first nation in the world to make a Corporate Social Responsibility (CSR) law. In which year?
(A) 2004 (B) 2010 (C) 2014 (D) 2020 [1 మార్కు]
6. Assertion (A): India can benefit from a demographic dividend. Reason (R): According to the Economic Survey 2024, 65 per cent of people in India are below the age of 35.
(A) Both A and R are true and R is the correct explanation of A. (B) Both A and R are true but R is not the correct explanation of A. (C) A is true but R is false. (D) A is false but R is true. [1 మార్కు]
7. J.R.D. Tata started India's first airline, which later became Air India. It was started in
(A) 1904 (B) 1932 (C) 1947 (D) 1992 [1 మార్కు]
8. In 2016, which state became 100 per cent organic, with all its farmland certified organic?
(A) Punjab (B) Kerala (C) Sikkim (D) Rajasthan [1 మార్కు]
9. When a region rich in natural resources still experiences slower economic growth, economists call it the
(A) green revolution (B) paradox of plenty (C) demographic dividend (D) supply chain [1 మార్కు]
10. India launched the International Solar Alliance in 2015 together with
(A) the USA (B) France (C) Japan (D) Germany [1 మార్కు]
11. The Vijayanagara ruler Krishnadevaraya composed the Telugu epic poem
(A) Āmuktamālyada (B) Baburnama (C) Ain-i-Akbari (D) Razmnama [1 మార్కు]

12. In the Battle of Saraighat (1671) on the Brahmaputra, the Ahom commander who defeated a much larger Mughal force was

(A) Rana Sanga (B) Lachit Borphukan (C) Durga Das Rathore (D) Kanhoji Angre [1 మార్కు]

13. Around 1330–1336, Telugu chieftains rallied over 75 other chieftains and drove Muhammad bin Tughlaq's army out of Warangal. They were the

(A) Kakatiyas (B) Musunuri Nayakas (C) Hoysalas (D) Eastern Gangas [1 మార్కు]

14. The Marathas collected chauth from provinces not directly under them. Chauth was

(A) 10 per cent (B) 25 per cent (C) 50 per cent (D) one-fifth of the produce [1 మార్కు]

15. Chhatrapati Shivaji's council of eight ministers was called

(A) Sulh-i-kul (B) Aṣṭa pradhāna maṇḍala (C) Mansabdari (D) Iqta [1 మార్కు]

Section B — $2 \times 2 = 4$ మార్కులు

16. Distinguish between renewable and non-renewable resources with two examples each. [2 మార్కులు]

17. Why did the Marathas consider forts to be 'the core of the state'? Give two reasons. [2 మార్కులు]

Section C — $2 \times 4 = 8$ మార్కులు

18. Explain the four factors of production with examples from Ratna's restaurant, Pause Point. [4 మార్కులు]

19. Describe the rise of the Vijayanagara Empire, the achievements of Krishnadevaraya and how the empire declined. [4 మార్కులు]

Section D — $1 \times 8 = 8$ మార్కులు

20. A) What is human capital? Explain its facilitators and the challenges India faces in developing it. How can India reap the demographic dividend?

(OR)

B) Describe the administration of the Marathas — civil, military, naval and judicial. [8 మార్కులు]

జవాబులు

1. (B) natural resources like soil, water, forests, sunlight and minerals.

అర్థశాస్త్రంలో "భూమి" అంటే నేల మాత్రమే కాదు — గాలి, నీరు, అడవులు, సూర్యకాంతి, ఖనిజాలు, చమురు, సహజ వాయువు అన్నీ. వ్యాపారాలు భూమిని కొంటాయి లేదా అద్దెకు తీసుకుంటాయి.

2. (C) the skills, knowledge, abilities and expertise that make labour efficient.

శ్రమ (labour) = ఉత్పత్తిలో వాడే శారీరక, మానసిక కృషి. మానవ మూలధనం = ఆ శ్రమ నాణ్యత, సామర్థ్యం — నైపుణ్యాలు, జ్ఞానం, అనుభవం.

3. (B) continuous improvement.

నిరంతరం చిన్న చిన్న మెరుగుదలలు చేయడం. కష్టపడి పనిచేసే, బాగా చేయాలనుకునే సంస్కృతి జపాన్ ప్రజల జీవన ప్రమాణాలు పెంచింది. జర్మనీ కూడా సమయపాలన, వివరాలపై శ్రద్ధ, నాణ్యతకు పేరు.

4. (D) Semiconductor chips.

సెమీకండక్టర్ చిప్స్, ఉపగ్రహాలకు ఎక్కువ మూలధనం, ప్రత్యేక యంత్రాలు కావాలి. వ్యవసాయం, నిర్మాణం, హస్తకళలు

ఎక్కువ శ్రమపై ఆధారపడతాయి (labour-intensive).

5. (C) 2014.

కంపెనీలు గత మూడేళ్ళ సగటు లాభాల్లో 2 శాతం CSR కార్యక్రమాలకు ఖర్చు చేయాలని ఈ చట్టం చెబుతుంది — కాలుష్యం తగ్గించడం, స్థానిక సమాజాల సంక్షేమం వంటివి.

6. (A) Both A and R are true and R is the correct explanation of A.

పనిచేసే వయసు యువత ఎక్కువగా, వారిపై ఆధారపడేవారు తక్కువగా ఉంటే దేశానికి వచ్చే లాభమే జనాభా డివిడెండ్. దాన్ని పొందాలంటే నాణ్యమైన విద్య, ఆరోగ్యం, శిక్షణ, నైపుణ్యాలు అందాలి.

7. (B) 1932.

టాటా ఎయిర్లైన్స్ 1932 లో మొదలై తర్వాత ఎయిర్ ఇండియా అయింది. J.R.D. టాటా 1904 లో జన్మించారు; 1992 లో భారతరత్న. వ్యాపారం డబ్బు సంపాదించడమే కాదు, సమాజానికి సాయపడాలని నమ్మారు.

8. (C) Sikkim.

కంపోస్ట్, వేప – వెల్లుల్లి సహజ కీటక నివారిణులు, ఏడాదంతా మిశ్రమ పంటలు. జీవవైవిధ్యం తిరిగి వచ్చింది, పర్యాటకం పెరిగింది, రైతుల ఆదాయం సగటున 20 శాతం పెరిగింది.

9. (B) paradox of plenty.

దీన్నే "సహజ వనరుల శాపం" (natural resource curse) అంటారు. వనరులను ఎక్కువ విలువ గల వస్తువులుగా మార్చే పరిశ్రమలు లేకపోతే ఇలా జరుగుతుంది. అలాంటి పరిశ్రమలపై పెట్టుబడితో భారత్ ఈ శాపాన్ని సాధారణంగా తప్పించుకుంది.

10. (B) France.

ఏడాదంతా ఎండ ఎక్కువగా ఉండే దేశాల కూటమి. రాజస్థాన్‌లోని భద్గా నోలార్ పార్క్ భారత సౌరశక్తి లక్ష్యాలకు గుర్తు — రాజస్థాన్ ప్రస్తుత విద్యుత్ అవసరాల్లో సుమారు 15 శాతం ఇవ్వగలదు.

11. (A) Āmuktamālyada.

తమిళ కవయిత్రి – భక్తురాలు ఆండాళ్ కథ ఇది; అందులోని రాజనీతి భాగంలో మంచి పాలనపై తన ఆలోచనలు చెప్పాడు. తిరుపతి, హంపిలోని విరల ఆలయాలకు దానాలు ఇచ్చాడు.

12. (B) Lachit Borphukan.

10,000 మంది అహోం సైనికులు 30,000 మంది మొఘల్ సైన్యాన్ని ఓడించారు. అడవులు, కొండలు, నదుల జ్ఞానం, గెరిల్లా పద్ధతులు అహోంల స్వాతంత్ర్యాన్ని కాపాడాయి.

13. (B) Musunuri Nayakas.

ముసునూరి నాయకులు 75 కు పైగా నాయకులతో సమాఖ్య (confederacy) ఏర్పరిచి ఢిల్లీ సుల్తానుల సైన్యాన్ని నేటి తెలంగాణలోని వరంగల్ నుంచి తరిమేశారు.

14. (B) 25 per cent.

సర్దార్‌ముఖి చౌతకు అదనంగా మరో 10 శాతం. దానికి బదులుగా మరాఠాలు ఆ ప్రాంతాలకు రక్షణ ఇచ్చేవారు, వాటి అంతర్గత పాలనలో జోక్యం చేసుకోలేదు.

15. (B) Aṣṭa pradhāna maṇḍala.

ప్రధాన్ (ప్రధాన మంత్రి), అమాత్య (ఆర్థిక), సేనాపతి (సర్వ సైన్యాధిపతి), న్యాయాధీశ్ (ప్రధాన న్యాయమూర్తి), సుమంత (విదేశీ వ్యవహారాలు), పండితరావు (మత వ్యవహారాలు) మొదలైన ఎనిమిది మంది.

16.

పునరుత్పాదక వనరులు	పునరుత్పాదకం కాని వనరులు
ప్రకృతి సహజంగా పునరుద్ధరించుకుంటుంది — పునరుద్ధరణ, పునరుజ్జీవన చక్రం దెబ్బతినకుండా వాడితే నిరంతరం దొరుకుతాయి	ఏర్పడటానికి చాలా కాలం పడుతుంది; మనం వాడే వేగంతో తిరిగి భర్తీ కావు
ఉదా: సౌరశక్తి, పవనశక్తి, ప్రవహించే నీరు, అడవుల కలప	ఉదా: బొగ్గు, పెట్రోలియం, ఇనుము, రాగి, బంగారం

మార్కులు: తేడాకు 1, ఉదాహరణలకు 1. అడవి పెరిగే వేగం కంటే వేగంగా కలప నరికితే పునరుత్పాదక వనరు కూడా అయిపోతుంది.

17. 1. కొటలు ముఖ్యమైన మార్గాలను నియంత్రించాయి; గెరిల్లా యుద్ధం చేసేటప్పుడు సైన్యానికి ఆశ్రయం ఇచ్చాయి. — 1 మార్కు

2. కోటలు లేకపోతే దాడిలో దేశం నాశనమవుతుందని శివాజీ ఆర్థిక మంత్రి రామచంద్రపంత్ అమాత్య "ఆజ్ఞాపత్ర" లో రాశాడు. ఔరంగజేబ్ బీజాపూర్, గోల్కొండలను జయించినా దశాబ్దాల దాడులను మరాఠా రాజ్యం కోటల వల్లే తట్టుకుంది. — 1 మార్కు

18. 1. భూమి (సహజ వనరులు): హోటల్ పెట్టిన స్థలం (రత్న దాన్ని లీజుకు తీసుకుంది), నీరు, వంటకు కావలసిన సహజ వనరులు. — 1

2. శ్రమ (మానవ వనరులు): రత్నకు సాయపడే ఏడుగురు సిబ్బంది — వంటవారు, సహాయకులు; వారి శారీరక, మానసిక కృషి, వంట నైపుణ్యం. — 1

3. మూలధనం: డబ్బు, మనుషులు తయారుచేసిన ఆస్తులు — ఫర్నిచర్, వంటగది సామగ్రి, పాత్రలు. రత్న సొంత పొదుపు సరిపోక బ్యాంకు రుణం తీసుకుని, వడ్డీతో వాయిదాల్లో తిరిగి చెల్లించింది. — 1

4. వ్యవస్థాపకత: స్థలం ఎంచుకోవడం, డబ్బు సమకూర్చడం, సిబ్బందిని నియమించడం, ప్రణాళిక వేయడం — ఆలోచన, రిస్క్ తీసుకుని అన్ని కారకాలను కలిపిన రత్న వ్యవస్థాపకురాలు. — 1

సాంకేతికత ఐదో సహాయకారి (facilitator) — తక్కువ వనరులతో ఎక్కువ ఉత్పత్తికి తోడ్పడుతుంది.

19. స్థాపన: 14వ శతాబ్దంలో ముహమ్మద్ బిన్ తుగ్లక్ దగ్గర గవర్నర్లుగా ఉన్న హరిహర, బుక్కరాయలు ఢిల్లీ అధికారాన్ని తిరస్కరించి స్వతంత్ర రాజ్యం స్థాపించారు (1336). జానపద కథ ప్రకారం గురువు విద్యారణ్యుని సలహాతో హంపిలో రాజధాని. — 1

ప్రత్యర్థులు: ఉత్తరాన బహమనీ సుల్తానత్ (తర్వాత ఐదు దక్కన్ సుల్తానత్లు — బీజాపూర్, గోల్కొండ, బీరార్, అహ్మద్ నగర్, బీదర్), తూర్పున ఒడిశా గజపతులు. — 1

కృష్ణదేవరాయలు: 16వ శతాబ్దంలో సామ్రాజ్యం శిఖరం — సైనిక శక్తి, సాంస్కృతిక వికాసం. సంస్కృతం, తెలుగు, కన్నడ కవులకు ఆదరణ; తెలుగులో ఆముక్తమాల్యద రచన; తిరుపతి, విఠల ఆలయాలకు దానాలు. పోర్చుగీస్ యాత్రికుడు డొమింగో పేస్ రాజధానిని రోమ్ అంత పెద్దదిగా వర్ణించాడు. — 1

పతనం: 1529 లో కృష్ణదేవరాయల మరణం. 1565 లో దక్కన్ సుల్తానత్ల కూటమి తళ్ళికోట యుద్ధంలో రామరాయల సైన్యాన్ని ఓడించింది; నగరం నెలల తరబడి దోపిడీకి గురై శిథిలమైంది. సామ్రాజ్యం నాయకుల చిన్న రాజ్యాలుగా విడిపోయి 17వ శతాబ్దం మధ్యలో ముగిసింది. — 1

20. A) జవాబు (అర్థం 1, సహాయకారులు 3, సవాళ్లు 2, జనాభా డివిడెండ్ 2):

మానవ మూలధనం: పని చేయడానికి కావలసిన ప్రత్యేక నైపుణ్యాలు, జ్ఞానం, సామర్థ్యాలు, నిపుణత — కేవలం శ్రమ కాదు, ఆ శ్రమ నాణ్యత, సమర్థత.

సహాయకారులు: (1) విద్య, శిక్షణ — అక్షరాస్యత నుంచి ప్రత్యేక రంగ నిపుణత వరకు; సివిల్ ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థి నిర్మాణ స్థలాల్లో శిక్షణతో నైపుణ్యం పొందడం. (2) ఆరోగ్య సంరక్షణ — ఆరోగ్యం బాగుంటే పిల్లలు క్రమంగా బడికి వెళ్తారు, కార్మికులు తక్కువ సమయంలో ఎక్కువ పని చేస్తారు. (3) సామాజిక, సాంస్కృతిక ప్రభావాలు — జపాన్ కైజెన్, జర్మనీ పని సంస్కృతి; మన శిల్ప శాస్త్రాలు, కుట్టు పడవల నిర్మాణం వంటి నైపుణ్య వారసత్వం.

సవాళ్లు: 2023 లో వయోజన అక్షరాస్యత పురుషుల్లో 85 శాతం, స్త్రీలలో 70 శాతం (ప్రపంచ బ్యాంకు అంచనా) — ఇంకా అందరికీ అందాలి. కుటుంబ కష్టాల వల్ల చదువు మానేసే పిల్లలు; అవసరమైన నైపుణ్యాలు ఉన్న కార్మికులు దొరకకపోవడం.

జనాభా డివిడెండ్: ఆర్థిక సర్వే 2024 ప్రకారం 65 శాతం మంది 35 ఏళ్ళ లోపు వారు. పనిచేసే సంపాదించేవారు ఎక్కువ, ఆధారపడేవారు తక్కువ అయితే వ్యాపారాలు పెరిగి జీవన ప్రమాణాలు మెరుగవుతాయి. అందుకు నాణ్యమైన విద్య, ఆరోగ్యం, నైపుణ్య శిక్షణ కావాలి — SWAYAM వంటి ఆన్లైన్ కోర్సులు, National Career Service ఉద్యోగ పోర్టల్ తోడ్పడతాయి.

B) జవాబు (పౌర 3, సైనిక 2, నౌకాదళం 2, న్యాయం 1):

పౌర పరిపాలన: శివాజీ కాలంలో సాపేక్షంగా కేంద్రీకృతం. వంశపారంపర్య పదవులు, భూ కేటాయింపులు రద్దు చేసి ప్రతి అధికారికీ ఖజానా నుంచి జీతం; అధికారుల బదిలీలు. యుద్ధంలో చనిపోయిన సైనికుల భార్యలకు పింఛను, కుమారులకు సైనిక పదవులు. అష్ట ప్రధాన మండలి సలహా. ప్రజల నుంచి గడ్డిపోచ కూడా బలవంతంగా తీసుకోవద్దని, ప్రజలు పెంచుకునే మామిడి, పనస చెట్లు నరకవద్దని ఆదేశాలు. చౌత్ (25%), సర్దేశ్ ముఖి (అదనంగా 10%).

సైనిక పరిపాలన: పదాతిదళం, అశ్వదళం, నౌకాదళం. అశ్వదళంలో బార్బీర్లు (గుర్రం, ఆయుధాలు ప్రభుత్వానివి), శిలేదార్లు (సొంతవి). కత్తులు, బల్లేలు, తుపాకులు; శివాజీ కాలం నుంచే రాకెట్లు. కోటలే రాజ్యానికి కేంద్రం.

నౌకాదళం: 1657 లో స్థాపన — బీజాపూర్ సుల్తానత్ కు పూర్తిస్థాయి నౌకాదళం లేని కాలంలో విప్లవాత్మక అడుగు. సింధుదుర్గ్ వంటి సముద్ర కోటలు. 18వ శతాబ్దంలో కాన్హోజీ ఆంగ్రి నాయకత్వంలో విజయాలు; యూరోపియన్ల నుంచే పాసులు డిమాండ్ చేశారు.

న్యాయ వ్యవస్థ: మరణశిక్ష అరుదు. స్థానిక అధికారులు, ప్రముఖుల సభ "పంచాయత్" న్యాయం చెప్పింది; తీర్పు

నచ్చకపోతే మరారా సర్దార్‌కు అప్పీలు. పుణె, ఇందోర్ వంటి పట్టణాల్లో కొత్తాల్ (పోలీసు).